

SADRŽAJNA AKTIVNOST NAŠE INSTITUCIJE U NOVEMBRU

Tri izložbe u Palati Grgurina i jedna u Zbirci pomorskog nasljeđa

Otvaranje izložbe *Od Boke Kotorske do Krka*

Foto: M. Jovanović

Otvaranje izložbe *Plovidbe 2018-2019*

Foto: M. Jovanović

Otvaranje izložbe *Pinocchio*

Foto: T. Benić

Novembar je u Pomorskom muzeju Crne Gore obilježila bogata i sadržajna aktivnost u sklopu koje smo u Palati Grgurina organizovali tri izložbe, a jednu, zajedno sa tivatskom Zbirkom pomorskog nasljeđa Porto Montenegro, u prostoru te muzejske zbirke. Riječ je o slijedećim izložbama: *Od Boke Kotorske do Krka: Ivan Volarić Piturić, Plovidbe 2018-2019, Pinocchio* i *Bokeljska mornarica Kotor – 1210 godina istorije, duhovnosti i kulture* koja je upriličena u Zbirci pomorskog nasljeđa. Izložba *Od Boke Kotorske do Krka: Ivan Volarić Piturić*, otvorena je 29. novembra u galeriji Pomorskog muzeja, izložba fotografija **dr Stevana Korđića** *Plovidbe 2018-2019*, publici smo prvi put predstavili 19. novembra na drugom spratu našeg muzeja, dok je izložba *Pinocchio* italijanskog autora **Uga Pjerija** otvorena 5. novembra u galeriji Muzeja. Izložba u Tivtu otvorena je 20 novembra.

Foto: Bokanews

Otvaranje izložbe *Bokeljska mornarica*

Jedra Boke je mjesečna publikacija
Pomorskog muzeja Crne Gore
Novembar 2019. godine

Direktor Pomorskog muzeja
Andro Radulović

Savjet Pomorskog muzeja

Od 14. septembra 2017. g. formiran je
Savjet Pomorskog muzeja koji će naredne 4
godine raditi u sljedećem sastavu:

Đuro Beli Prijić, predsjednik
Draško Dragaš, član
Dragana Lalošević, član
Vesna Prlja, član
Slavko Dabinović, član

Prijatelji i saradnici

Mr Mileva Pejaković Vujošević
Prof. dr Antun Sbutega
Prof. dr Gracijela Čulić
Don Anton Belan
dr Stevan Kordić
Stefan Dabinović
Prof. dr Milenko Pasinović
Milan Sbutega
Zoran Radimiri
Željko Brguljan
Petar Palavršić
Slavko Dabinović
Radojka Abramović
Jelena Karadžić
Ilija Mlinarević
Milica Vujović
Smiljka Strunjaš
Danijela Nikčević

Jedra Boke sadržajno i tehnički oblikuje
Drago Brdar

Pomorski muzej Crne Gore Kotor

Trg Bokeljske Mornarice 391 Kotor, 82000
Telefon: +382 (0) 32 304 720
Fax: +382 (0) 32 325 883
Website: www.museummaritimum.com
e-mail: pom.muzej.dir@t-com.me

Pomorski muzej Crne Gore u Kotoru nastao je postepenim razvitkom prvobitne zbirke Bratovštine Bokeljska mornarica, utemeljene oko 1880. godine, koja je od 1900. godine otvorena za javnost, a 1938. godine preuređena i otvorena na prvom spratu sadašnje muzejske zgrade, barokne palate plemićke porodice Grgurina iz početka XVIII vijeka, koja je od 1949-1952. godine kompletno restaurirana i adaptirana za potrebe Muzeja. Danas je Pomorski muzej institucija kulture Republike Crne Gore.

Misija Pomorskog muzeja Crne Gore u Kotoru je da čuva sjećanje naše zajednice na bogatu pomorsku istoriju Boke Kotorske i njeno izuzetno kulturno nasljeđe.

POSJETE

Predsjednik Predstavničkog doma Luksemburga obišao Pomorski muzej

U posjeti Pomorskom muzeju Crne Gore tokom novembra bili su predsjednik Predstavničkog doma Velikog Vojvodstva Luksemburg **Fernand Etgen** u pratnji članova delegacije te države koja je zvanično boravila u Crnoj Gori, ambasadorica Republike Turske u Crnoj Gori **Songul Ozan**, te šestočlana ekipa rotarijanaca iz Bugarske.

Luksemburška delegacija u Muzeju; Fernand Etgen (desno)

Fotografija: T. Bonić

Gospodin Fernand Etgen i članovi delegacije parlamenta Luksemburga obišli su naš muzej 4. novembra, prilikom obilaska Kotora. Vodič kroz Muzej bila im je **Dolores Fabian**, zvanični vodič delegacije kroz Kotor.

Nakon obilaska Pomorskog muzeja, predsjednik luksemburškog parlamenta upisao se u knjigu utisaka, gdje je ostavio slijedeću poruku:

Bilo je veliko zadovoljstvo posjetiti ovako divan muzej u ovom veličanstvenom gradu. Osjećamo se počastvovani što je naša posjeta Crnoj Gori započela u Kotoru. Hvala našem vodiču na zanimljivim objašnjenjima.

Gospodin Etgen upisuje poruku u knjigu utisaka

Fotografija: T. Bonić

Delegacija Predstavničkog doma Luksemburga boravila je u četvorodnevnoj zvaničnoj posjeti Crnoj Gori na poziv **Ivana Brajovića**, predsjednika Skupštine Crne Gore.

(Više o ostalim posjetama na strani 10)

Od Boke Kotorске do Krka: **Ivan Volarić Piturić**

Fotografija: Marina Jovanović

Radojka Abramović govori na otvaranju izložbe

Izložbu *Od Boke Kotorске do Krka: Ivan Volarić Piturić* upriličili smo u galeriji našeg muzeja nakon što je ista izložba, sa nešto većim brojem radova ovog nadarenog umjetnika na prostoru od Krka do Dubrovnika, predstavljena u oktobru u Centru za kulturu grada Krka. Jedna od autorki izložbe **Radojka Abramović**, muzejska savjetnica naše institucije, u programu otvaranja izložbe predstavila je opus Ivana Volarića Piturića, samoukog slikara i dekoratera koji je početkom 20. vijeka oslikao interijere brojnih ostrvskih i crkava razasutih najjužnijim dijelom Hrvatske i Crne Gore, i uprkos tome ostao je nepoznat široj javnosti. Izložbu je otvorio **Željko Aprčević**, predsjednik Opštine Kotor, a još je govorio **Andro Radulović**, direktor Pomorskog muzeja Crne Gore. Uz Radojku Abramović autorke izložbe su **mr Marija Mihaliček** i **Zorica Čubrović**. Program je vodila stalna saradnica našeg muzeja **Dolores Fabian**. Izložbu smo organizovali u sklopu proslave Dana Opštine Kotor, 21. novembar.

Direktor Pomorskog muzeja Crne Gore u Kotoru Andro Radulović je pozdravljajući prisutne podsjetio da se radi o drugom po redu događaju koji ova institucija organizuje u okviru ovogodišnjeg obilježavanja važnog datuma kakav je Dan Opštine Kotor.

Od 2011. godine, mogu reći već tradicionalno, Pomorski muzej Crne Gore i Centar za kulturu grada Krka zajednički obilježavaju jedan od najvažnijih događaja u istoriji pomorstva gradova mediteranskog prostora, Lepantske bitke, odigrane 1571. godine.

*Prošle godine, u Galeriji solidarnosti, naši prijatelji iz Krka su se predstavili izložbom **Od***

Krka do Kotora: Ivan Volarić Piturić koja je obuhvatala radove ovog umjetnika na prostoru od Krka do Dubrovnika. Večeras, tragom pomalo zaboravljenog slikara Ivana Volarića, nastavlja se međunarodna kulturna saradnja Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Ministarstva kulture Crne Gore preko naših institucija izložbom pod nazivom **Od Boke Kotorske do Krka: Ivan Volarić Piturić**, kojom je predstavljen Volarićev rad na prostoru Boke Kotorske. Ovakvim tematskim izložbama Pomorski muzej Crne Gore se trudi da na najbolji način predstavi ono što čini našu istoriju i našu kulturnu baštinu i tako je sačuva od zaborava – rekao je Radulović.

Radojka Abramović, inače cijenjena istoričarka umjetnosti, govorila je o biografiji slikara.

Tokom posljednje decenije svjedoci smo velikog interesovanja za zaboravljene, ili pomalo zaboravljene slike kakav je do skora bio i autor radova, koji su izloženi na

Radojka Abramović

večerašnjoj izložbi, Ivan Volarić, Šišujčić, Šišujča, ili Šešuja, prema porodičnom nadimku, Piturić prema slikarskoj vokaciji, iako se, ali sasvim rijetko uz prezime Volarić potpisivao i Bagatella, majčinim prezimenom. Volarić je rođen u Vrbniku na Krku 1873. godine i preminuo u Baškoj, rodnom Krku, 1948. godine. Prema riječima njegovog velikog obožavaoca, prijatelja i biografa osiječanina, književnika **Frana Magjera**, oslikao je sve važnije i ljepše crkve sve tamo od Trsta do Kotora, a večerašnja izložba i istraživanje njegovog slikarskog opusa na području Boke plod je slučajnosti, koja je kao ishodom urodila, uz izložbu, vrlo kvalitetnim katalogom – rekla je Abramović.

Ona je podsjetila na boravak predstavnika Pomorskog muzeja na Krku 2015. godine.

Kao gradovi koji njeguju kulturnu saradnju, koja traje gotovo deceniju na Krku smo u galeriji Dekumanus gostovali sa izložbom **Blago iz bokeljskih baula**, oktobra 2015. godine. Na ovoj izložbi pažnju krčke publike, a naročito istraživača slikarskog opusa Ivana Volarića na Krku, gdje je u crkvama, javnim i građanskim enterijerima ostavio pozamašan broj djela, primjetili su vrlo upečatljiv portret gospode **Ane Brajković** rođene **Širović** signiran kao rad Ivana Volarića, što je urodilo istraživanjem njegovog slikarskog opusa u Boki.

Na kraju novembarskih dana, a nakon što smo obilježili Dan opštine Kotor, Gospu od Zdravlja i Arandelovdan – posebno mi je zadovoljstvo što smo u prilici da u Pomorskom muzeju pogledamo ovu izuzetno vrijednu izložbu koju su pripremile i kroz katalog obrazložile naše tri sugrađanke kojima se na tome iskreno zahvaljujem – kazao je otvarajući izložbu **Od Boke Kotorske do Krka: Ivan Volarić Piturić** gradonačelnik Željko Aprcović. Izložbom koju su pripremile Radojka Abramović, mr Marija Mihaliček i Zorica Čubrović – ostvarena je, podsjetio je, saradnja između Crne Gore i Hrvatske ali i saradnja dva prijateljska grada – Krka i Kotora, sada već gotovo desetogodišnja.

Poznato je da je slikar Ivan Volarić Piturić ostvario zapažen slikarski opus na području Boke Kotorske – u Perastu na ostrvu Gospe od Škrpjela gdje je oslikavao kupolu i prezbiterijalni prostor svetišta, a u Morinju je oslikao ikonostas za crkvu Svetog Save. Umjetnik o kome se malo zna, poprilično je zainteresirao kulturnu javnost Crne Gore i Hrvatske, zahvaljujući istraživanjima Centra za kulturu grada Krka i Pomorskog muzeja Crne Gore iz Kotora – rekao je Aprcović.

Željko Aprcović

Nikola Berberović

Martin Širović

Kap. Tripun Milatović

Andrija vitez Brajković

Ana Brajković

Silazak Svetog Duha
na apostole

Sv. Stjepan
prvomučnik

Sv. Arhanđel Mihovil

Sv. Josip

Sv. Lucija

Sv. Jeronim

Sv. Ćiril i Sv. Metod

Fotografije: D. Brdar

Iako smo u Boki i od ranije znali za njegovo ime, u štampi sem nešto šturih podataka koje je pronašla koleginica Marija Mihaliček i ugovora za njegov rad na ikonostasu u Morinju, o kome piše arhitektica Zorica Čubrović, u novijoj Boki nismo naišli na adekvatne podatke o njemu, pa se sve do izrade ovog kataloga Volarić spominjao samo kao slikar dekorater, a tek sada smo gotovo konačnim sudom o njegovom opusu na ostrvu Krku, Cresu, Lošinju, jadranskim centrima Trstu, Malom Lošinju, Dubrovniku i Boki Kotorskoj, došli do zaključka da je Volarić bio vrlo plodonosan i u određenim žanrovima i slikanim partijama vrlo talentovan slikar – ispričala ja Abramović.

Ivan Volarić, navela je dalje, nije stekao formalno slikarsko obrazovanje, ali je slikarstvo učio kod riječkih slikara, dekoratera **Luisa Menarda** i **Đovanija Fumija**, čijom preporukom je u Italiji, skoro svake godine boravio na studijskom putovanju proučavajući stare maj-

store, freskopisce. U Dubrovniku je prijateljevao sa **Vlahom Bukovcem** i **Celestinom Medovićem**, kod Bukovca i **Zajca** starijeg i proučavao slikarstvo. Na njega je veliki uticaj u kasnijem periodu ostavio dubrovački slikarski krug, pleneristički i secesijski akcenti u slikanju brojnih dubrovačkih studenata i novopridošlih slikara sa jadranskog primorja, a u dubrovačkom Volarevićevom periodu ovdje su prisutni slikari: **Marko Rašica**, **Josip Lalić**, **Marko Murat**, **sestre Ercegović** i ostali – rekla je Radojka Abramović.

Gospođa Abramović je potom govorila o djelovanju Ivana Volarića u Boki Kotorskoj, posebno u Perastu gdje se Volarić istakao slikajući veći broj portreta i djela sakralne tematike, te oslikavanjem i dekoracijom enterijera, što smo u integralnom obliku, u izvještaju sa otvaranja izložbe djela ovog slikara u galeriji **Decumanus** na Krku, prenijeli u oktobarskom izdanju ove publikacije.

Dr Stevan Kordić (govori), dr Maja Đurić i Andro Radulović (desno), Dolores Fabian, Vesko Tomanović i Zoran Radonjić (lijevo)

Foto: Marina Jovanović

MULTIMEDIJALNI PRIKAZ KRSTARENJA STUDENATA
POMORSKOG FAKULTETA KOTOR ŠKOLSKIM JEDRENJAKOM JADRAN

Plovidbe 2018 - 2019 u Palati Grgurina

Dvadeset i dvije fotografije **dr Stevana Kordića** i film **Zorana Radonjića**, dokumentovano svjedočanstvo o krstarenju studenata Pomorskog fakulteta Kotor u dvogodišnjem periodu, tematski su uobličeni u izložbi pod nazivom *Plovidbe 2018 - 2019* koja je otvorena na drugom spratu Pomorskog muzeja 19. novembra. Riječ je o fotografijama i filmu nastalim na redovnim godišnjim višednevnim međunarodnim plovidbama studenata kotorskog Pomorskog fakulteta na školskom brodu Mornarice Vojske Crne Gore, jedrenjaku *Jadran*. Prikazan materijal nastao na plovidbama *Jadrana* sa studentima za Maltu, Tursku i Grčku. U programu otvaranja izložbe govorili su direktor Pomorskog muzeja **Andro Radulović**, dr Stevan Kordić, istoričarka umjetnosti **dr Maja Đurić** i komandant Mornarice Vojske Crne Gore, **Vesko Tomanović** koji je otvorio izložbu. Program je vodila **Dolores Fabian**. Izložbu i promociju filma zajedno su priredili Pomorski fakultet, Pomorski muzej i Mornarica VCG. Izložba se mogla vidjeti do 10. decembra.

Brojne posjetice pozdravio je u ime domaćina direktor Pomorskog muzeja Crne Gore **Andro Radulović**, koji je kazao da se istog dana obilježava veliki jubilej, važan kako za Kotor tako i za Crnu Goru, 60 godina Pomorskog fakulteta u Kotoru. Radulović je čestitao dekanu, profesorima i studentima na ovom velikom jubileju i izrazio želju da bude još dosta studenata i brodova na kojima će naši pomorci ploviti.

Istoričarka umjetnosti dr Maja Đurić podsjetila je na biografiju autora izložbe Stevana Kordića i posebno istakla da *Boka* pa i brod *Jadran*

imaju sreću što im je Kordić uvijek blizu sa fotoaparatom.

Likovnost njegovih fotografija uključuje sve receptore. Na 22 izložene fotografije, mi uz pomoć magičnog medija fotografije možemo skoro čuti žamor mornara, huk mora, i osjetiti tišinu morske pučine.

Simbioza filma autora Zorana Radonjića i fotografije Stevana oblikovala je sažetu filmsku cijelinu na kojoj su snimci sa budućim moreplovcima, pršte energijom, dinamikom života na brodu i prikazuju posebnu atmosferu u

IZLOŽBA

koju nismo u prilici da zavirimo često. Stevan Kordić snažna je fotografska osoba i autor opčinjen onim pravim odlučujućim trenutkom i strašću za fotografisanjem mora – kazala je Đurić.

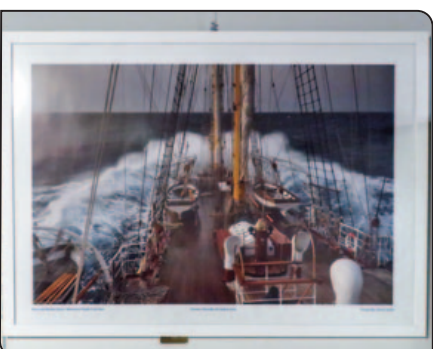
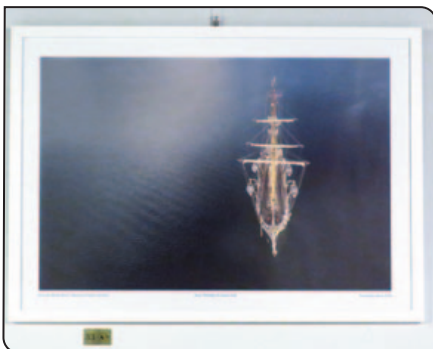
Dr Stevan Kordić zahvalio se Zoranu Radonjiću koji je od obilja video materijala za kratko vrijeme uspio napraviti film od šest minuta, koji odslikava kroz što su prolazili tokom posljednja dva putovanja.

Želim posebno da zahvalim posadi broda *Jadran* koja je uvijek i u svakoj prilici učinila sve da se mi, gosti sa Pomorskog fakulteta Kotor, osjećamo na tom brodu kao kod svoje kuće. Ovu izložbu bi posvetio našim studentima, jer

sve ovo zapravo radimo za njih i propagandu pomorstva kao profesije, a oni su ono ka kome su naši napori usmjereni jer oni predstavljaju budućnost ove sjane tradicije koju imamo, rekao je dr Kordić.

Otvarajući izložbu komandant Mornarice VCG, Vesko Tomanović je rekao:

Protekla dva krstarenja bio sam sa studentima Pomorskog fakulteta, profesorom Kordićem i ostalim profesorima. Kada je pramčana zvijezda zaranjala duboko u talase, kada je radila posada koja je morala da radi, profesor je uvijek bio tu da zabilježi svaki talas, svaki pomak na brodu, a na njegovim fotografijama ako bolje pogledate čuće se zvuk vjetra i mora.

Fotografije: D. Brdar

TEMATSKI AKVARELI TRŠČANSKOG SLIKARA U GALERIJU POMORSKOG MUZEJA

Pinokijeve istine i laži Uga Pjerija

Dolores Fabian, Marko Puntin i Aleksandar Dender

Foto: T. Bonić

U Galeriji Pomorskog muzeja u utorak 5. novembra otvorena je izložba akvarela svestranog umjetnika Uga Pjerija iz Trsta pod nazivom **Pinokio (Pinocchio)**. Izložbu smo organizovali u saradnji sa Zajednicom Italijana iz Kotora i Narodnim univerzitetom u Trstu dajući time novi impuls kulturnom povezivanju Italije i Crne Gore.

Posjetioci smo pružili priliku da u *zgusnutoj postavci* na crtežima u klovnovskom stilu, živopisno obojenim akvarelom, vide scene, iskarikirane likove i detalje iz bajke o Pinokiju.

Gosti iz Italije donijeli su 50 radova, ali je zbog nedostatka prostora u postavci izloženo 45 radova. Izložbu je otvorio istoričar umjetnosti **Marko Puntin**, kustos izložbe, a u programu govorio i **Aleksandar Dender**, pred-

sjednik Zajednice Italijana Crne Gore u Kotoru. Program je vodila **Dolores Fabian**.

Izložbom smo željeli da građanima i turistima Kotora – grada kulture, približimo savremenu italijansku umjetnost. Pinokio je više bajka za odrasle nego za djecu, ona ih uči o dobru i o zlu, da prepoznaju opasnosti koje ih čekaju u životu, istakao je Aleksandar Dender.

Istoričar umjetnosti Marko Puntin, je, između ostalog, objasnio da je knjiga **Pinokio Karla Kolodija** možda i najpoznatija italijanska knjiga, nakon *Božanstvene komedije Dante Aligierija*.

Prethodnog dana je inače u Crkvi Svetog Pavla otvorena izložba **Lice drugog (Il volto dell'altro)**, umjetnika **Uga Ćileta (Ugo Giletta)**.

Foto: T. Bonić

Bokeljska mornarica 1210 godina u tivatskoj Zbirci pomorskog nasljeđa

U saradnji Pomorskog muzeja Crne Gore, Bokeljske mornarice i Zbirke pomorskog nasljeđa Porto Montenegro u prostoru ove tivatske muzejske zbirke ponovljena je izložba pod nazivom ***Bokeljska mornarica Kotor – 1210 godina istorije, duhovnosti i kulture*** koja je svoju premijeru imala u maju ove godine na Cetinju. Ova najveća i najreprezentativnija izložba o najstarijem udruženju pomoraca na svijetu otvorena je 20. novembra u povodu obilježavanja Dana Opštine Tivat.

Pored predmeta iz vlasništva Bokeljske mornarice, predstavljena su umjetnička djela, eksponati i vrijedni dokumenti iz vlasništva Pomorskog muzeja Kotor, te Arhiva Crne Gore. Uz djela bogate istorije Bokeljske mornarice na izložbi je predstavljena i knjiga admirala Mornarice **prof. dr Antuna Sbutega *Historija pomorstva Crne Gore***. Autor izložbe je kustos Pomorskog muzeja **Ilija Mlinarević**.

Brojne posjetioce pozdravio je kustos muzejske zbirke **Dražen Jovanović**, koji je istakao da se ovom izložbom Zbirka pomorskog nasljeđa Porto Montenegra pridružila obilježavanju Dana opštine Tivat.

*Postojanje Bokeljske mornarice kao najstarije danas postojeće pomorske institucije na svijetu svrstava Crnu Goru i Boku Kotorsku u mjesta od izuzetnog značaja za pomorsku tradiciju u istoriji uopšte. Bokeljska mornarica smjerno i na dostojanstven način prenosi slavu i oživljava duh minulih vremena, upravo ta skromnost i temeljitost ovog puta navela je Bokeljsku mornaricu na novi put, put kojim se stiže do svjetskog valorizovanja kulturne baštine za nominaciju za upis na Listu svjetske kulturne baštine, kao nematerijalno kulturno dobro – kazao je direktor Pomorskog muzeja Crne Gore Kotor **Andro Radulović**.*

Andro Radulović

Andro Radulović,
dr Siniša Kusovac i Dražen Jovanović

Prof. dr Antun Sbutega

Publika na otvaranju izložbe

Istorija nas uči da je pomorstvo u svijetu pa i na našim obalama prolazilo kroz teške krize uzrokovane brojnim faktorima, i uvijek se oporavljalo i doživljavalo prosperitet. Ova knjiga je prvi pokušaj da se u jednom dijelu prikaže pomorska istorija današnje teritorije Crne Gore, koristeći savremenu tehnologiju i ogromnu literaturu. Bilo je moguće napisati ovu knjigu zahvaljujući radovima brojnih autora koji su zadnjih 80-90 godina izučavali ovu oblast, **don Nika Lukovića, mons. Pava Butorca, dr Miloša Miloševića, dr Slavka Mijuškovića, Ignjatija Zlokovića, Antuna Tomića, mons. Gracije Brajkovića, mr Jovana Marinovića, Siniše Lukovića i Petra Palavršića**, rekao je, između ostalog, admiral Bokeljske mornarice **prof. dr Antun Sbutega**, predstavljajući svoju knjigu **Historija pomorstva Crne Gore**.

Predsjednik Opštine Tivat **dr Siniša Kusovac** kazao je da *Bokeljska mornarica nje-guje baštinu, kulturno-istorijske vrijednosti, multietničke i multikulturalne, to je taj pravi put, put posvećenosti svojoj misiji.*

Bokeljska mornarica je kroz istoriju i genezom kod naroda prepoznata kroz ljubav, poštenje, dostojanstvo i dignitet. To je najveća kruna koju treba neko da nosi – poručio je, između ostalog, Kusovac.

Ambasadorka Turske Songul Ozan razgovarala sa direktorom Muzeja

Songun Ozan i Andro Radulović (lijevo), Dijana Đurašković i Tomislav Bonić (desno)

Songun Ozan upisuje se u knjigu utisaka

Direktor Pomorskog muzeja Crne Gore Kotor **Andro Radulović** sastao se 14. novembra sa ambasadorkom Republike Turske **Songul Ozan**.

Tokom razgovora sa ambasadorkom direktor Radulović je podsjetio na dugu tradiciju i istoriju Kotora i Perasta, a potom se osvrnuo i na sve veći broj turista iz Turske koji posjećuju Pomorski muzej. Istakao je pomorstvo kao sponu između dvije države, te da bi bilo dobro da se uspostavi saradnja sa Pomorskim muzejom u Instanbulu i omogući razmjena izložbi, kao i građe iz Arhiva u Instanbulu vezane za Kotor.

Ambasadorka Ozan se zahvalila na gostoprimstvu i izrazila spremnost da pomogne uspostavljanju saradnje između dva pomorska muzeja, kao i da će Ambasada Turske u Crnoj Gori organizovati zvaničnu posjetu predstavnicima Pomorskog muzeja Crne Gore u Instanbulu. Prije razgovora sa direktorom Radulovićem gospođa Ozan je obišla Muzej i upisala se u knjigu utisaka.

Rotarijanci iz Bugarske u Palati Grgurina

Naš muzej je 6. novembra obišla šestočlana ekipa rotarijanaca iz Bugarske. Vodič kroz Muzej bio im je kutos Pomorsko-tehničke zbirke **Ilija Mlinarević**.

Naša bibliotekarka na prezentaciji COBISS-a

Bibliotekarka Pomorskog muzeja **Danijela Nikčević** učestvovala je 5. novembra na novoj prezentaciji COBISS-a za Crnu Goru. COBISS je Kooperativni online bibliografski sistem i servisi.

POMORSTVO U KOTORU DANAS

U Kotor je, prema nezvaničnim podacima, u novembru dolazilo 15 kruzera, ukupno 29 puta. Ostajanjem nekih kruzera dva i više dana u gradskoj luci su tako ostvarena 30 boravišna kruzerska dana. U novembru je u Kotor prvi put pod tim imenom dolazio kruzer *Amera* (10).

Kruzer *Amera* je brod starije generacije (izgrađen 1988. godine) koji je od 2002. do sredine ove godine, plovio pod imenom *Prinsedam*. Posljednji put je pod tim imenom boravio 1. jula ove godine u Amsterdamu, odakle se već sutradan našao na suvom doku brodogradilišta u Hamburgu radi konverzije. Kao *Prinsedam* u Kotor je dolazio tri puta. Brod od 39 hiljada BRT dugačak je 204 m i širok 29 m. Do promjene imena bio je u vlasništvu kompanije *Holland America Line*, a sada je u floti njemačke putničke agencije *Phoenix Reisen*. Brod je najprije plovio pod imenom *Royal Viking Sun* (do 1999.) a potom kao *Seabourn Sun*.

Brodovi u Kotoru u novembru

Amera (10), *Amadea* (29), *Artemis* (20), *Athena* (8-9. i 22), *Celebrity Constellation* (6. i 13), *Costa Deliziosa* (1, 8, 15, 22. i 29), *MSC Magnifica* (2, 9, 16, 23, i 30), *MSC Opera* (1. i 6), *Nautica* (3), *Norwegian Jade* (2), *Norwegian Spirit* (16), *Norwegian Star* (4. i 11), *Pacific Princess* (2, 18 i 26), *Sky Princess* (5), *Star Breeze* (3. i 11).

Kruzeri *Amadea* (192 m, na vezu) i *Costa Deliziosa* (294 m, na sidrištu), 29. 11. oko 13 sati

UČEŠĆE U PROSLAVI JUBILEJA POMORSKOG FAKULTETA U KOTORU – Pomorski fakultet u Kotoru je od 18. do 20. novembra sa više manifestacija obilježio 60 godina od osnivanja. U tim manifestacijama učestvovali su i predstavnici Bokeljske mornarice na čelu sa admiralom **prof. dr Antunom Sbutegom** i viceadmiralom **kap. Ilijom Radovićem**. U jubilarnom *Zborniku* Pomorskog fakulteta, koji je ovom prilikom izdan i prezentiran na Fakultetu, među drugim naučnim i stručnim radovima, objavljen je i rad admirala Sbutege *Doprinos Bokeljske mornarice obrazovaju pomoraca*. U radu, koji koristi brojne historijske izvore, prikazan je ogroman historijski doprinos Mornarice obrazovanju pomoraca.

UČEĆE U PROSLAVI DANA OPŠTINE KOTOR – Bokeljska mornarica Kotor je, po već ustaljenom protokolu, i ove godine uzela aktivno učešće u proslavi Dana Opštine, 21. novembar. Delegacija Mornarice je oko 9:30 sati učestvovala na prijemu u svečanoj sali upravne zgrade Opštine Kotor, a nakon toga Mornarica je održala svoj tradicionalni program s prigodnom dopunom – polaganjem vijenaca na spomenik palim borcima u Parku Slobode. Oko 12 sati odigrano je tradicionalno kolo. Mornarica je istog dana tradicionalno učestvovala i u svečanosti obilježavanja Dana Opštine Tivat.

Pomorstvo

Rječnik

Austrougarske podmornice u I Svjetskom ratu

U 1. 1912

U 5. 1915

U 4. 1916

U 14. 1915

U 20. 1918

U 27. 1917

U 10. 1915

Stari jedrenjaci

Brigantin *Favorita* pod zapovjedništvom kapetana Nikole Guzine u oluji 23. novembra 1862. godine u neposrednoj blizini Rta Horn; Đovani Luco, 1863; akvarel i tuš na papiru, 57 x 37 cm